

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Onderzoek ganzenrustgebied Gelderland

Duiven, Centerpoort

Gemeente Duiven

Datum: 28 februari 2023

Projectnummer: 210276.03

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging ten opzichte van het ganzenrustgebied	3
2	Wettelijk kader Gelders Natuurnetwerk	6
3	Onderzoeksmethode	7
4	Resultaten	8
4.1	De veldonderzoeken	8
4.2	Bureaustudie telgegevens	10
4.3	Beoordeling overige eisen	11
5	Conclusie	13

Geraadpleegde bronnen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Duiven is voornemens het bestaande bedrijventerrein Centerpoort-Noord uit te breiden. Aan de noordoostzijde is een uitbreiding met ongeveer 10 hectare voorzien. Hiervoor wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Om de ambities rondom het bedrijventerrein te kunnen realiseren, is een nieuw bestemmingsplan nodig. Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Uit de quick scan (SAB, 2022) blijkt dat een deel van de ontwikkelingen plaatsvindt binnen het ganzenrustgebied. Conform de omgevingsverordening Gelderland (januari 2023) wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling in ganzenrustgebied alleen toegestaan als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt; en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende Ganzenrustgebied overblijft. Deze rapportage vormt het verslag van dit onderzoek.

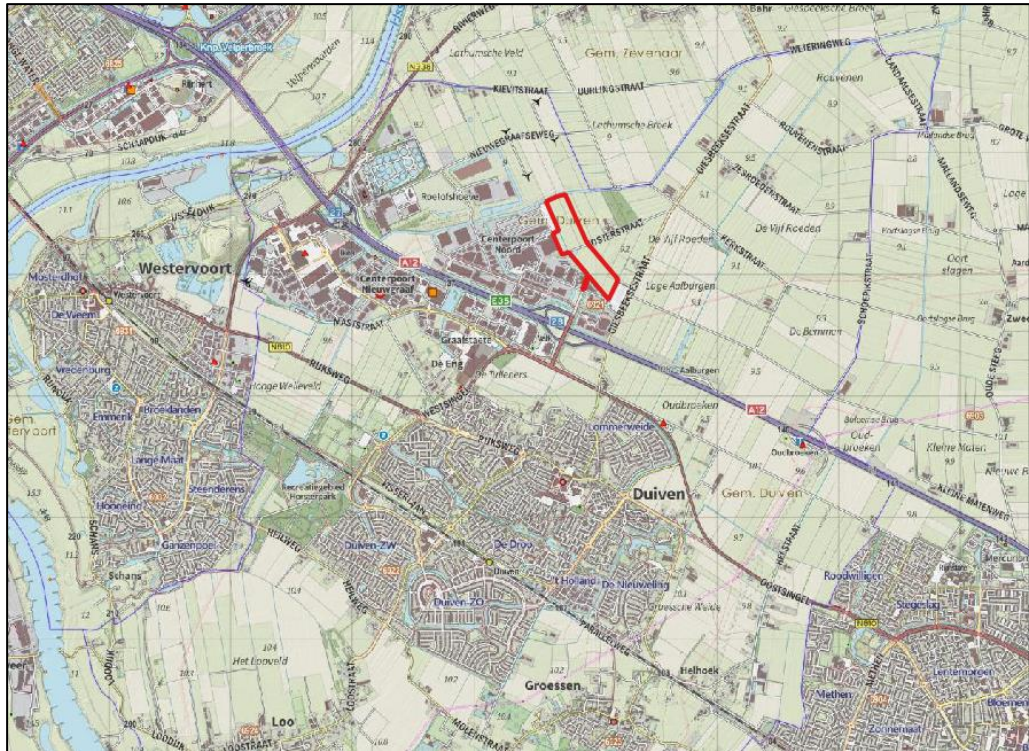
In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven we de ligging van het plangebied ten opzichte van het ganzenrustgebied en beschrijven we de voorgenomen ontwikkeling. Daarna volgt in **hoofdstuk 2** een samenvatting van het wettelijk kader en beschrijven we in **hoofdstuk 3** de gevolgde methode. In **hoofdstuk 4** beschrijven we de resultaten van het onderzoek. Het rapport sluit af met effectbeoordeling en conclusie.

1.2 Ligging ten opzichte van het ganzenrustgebied

1.2.1 Ligging

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied ten noorden van Duiven (gemeente Duiven, provincie Gelderland). De omgeving van Duiven kenmerkt zich door de aanwezigheid van agrarische gronden. In de nabijheid liggen de IJssel, de Oude Rijn en de Neder-Rijn.

De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van het bedrijventerrein Centerpoort-Noord. Dit bedrijventerrein bevindt zich ten westen van het plangebied. Verder kenmerkt de omgeving zich door de aanwezigheid van agrarische gronden. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

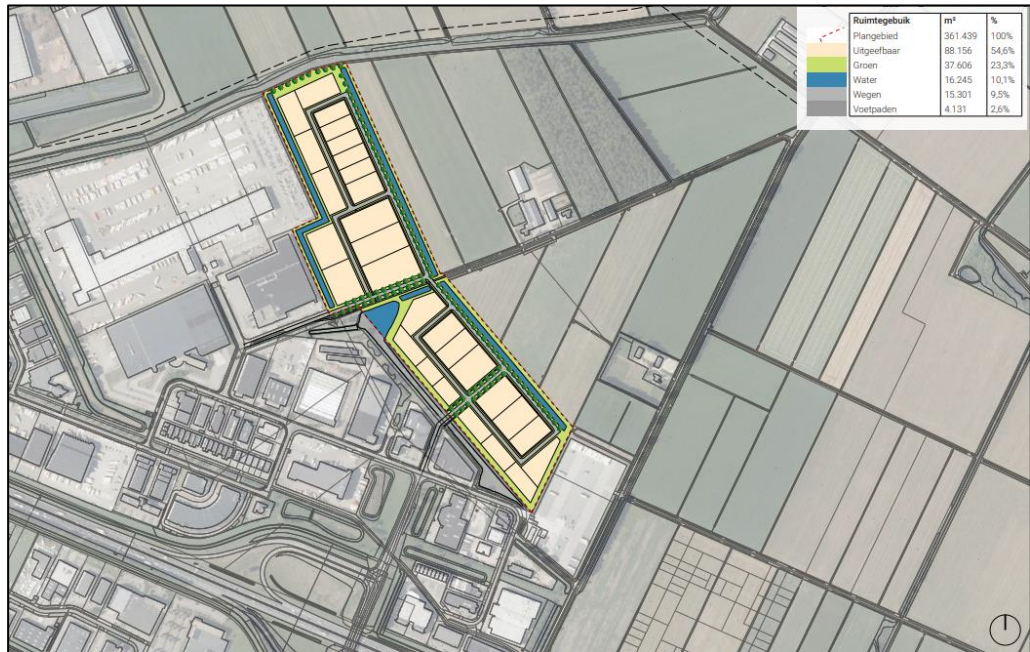
Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

1.2.2 Toekomstige situatie

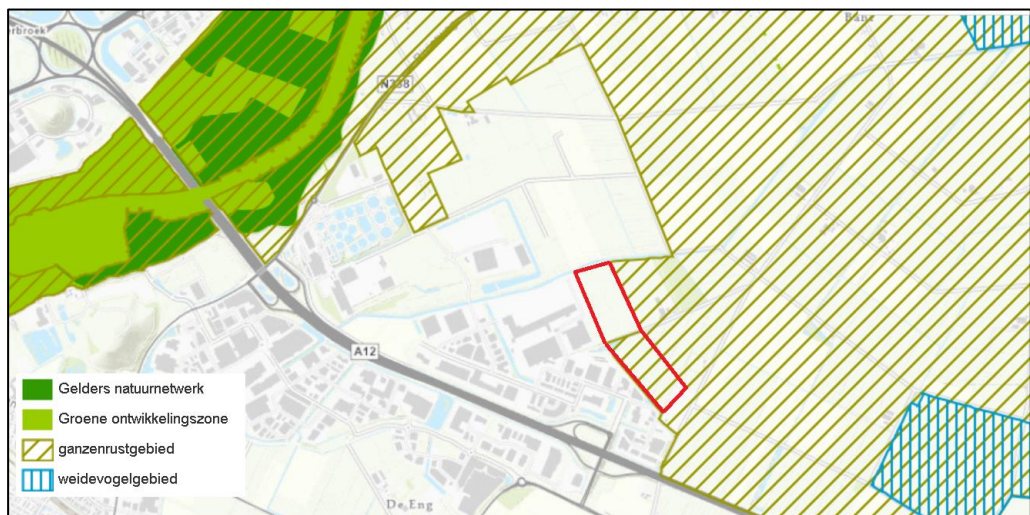
In de toekomstige situatie zal er een bedrijventerrein in het plangebied aanwezig zijn. Voor de realisatie van het bedrijventerrein worden de weilanden bebouwt. De watergangen blijven zoveel mogelijk behouden, te midden van het plangebied worden er echter twee gedempt. Verder wordt er nog een ontsluitingsweg aangelegd in het zuidelijke gedeelte. Deze loopt vanuit het bedrijventerrein over de watergang heen. Het waterlichaam blijft behouden. Zie navolgende afbeelding voor een afbeelding van de toekomstige situatie.

De toekomstige situatie van het plangebied. Bron: SAB.

1.2.3 Ontwikkelingen binnen het GNN

Het zuidelijk gedeelte van het plangebied ligt binnen ganzenrustgebied. Momenteel bestaat dit gedeelte van het plangebied uit een begrazingsweide voor koeien. Hier bevindt zich dan ook eiwitrijk grasland in de vorm van Engels raaigras. Voor de ontwikkeling wordt dit gehele weiland bebouwd. Onderstaande afbeelding toont de locatie van het plangebied ten opzichte van onder anderen het ganzenfoerageergebied.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, rustgebied voor winterganzen en weidevogelgebieden. Bron: Provincie Gelderland.

2 Wettelijk kader Gelders Natuurnetwerk

Gebieden met bijzondere natuurwaarden zijn beschermd in Nederland. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen.

De provincie Gelderland vindt het van belang dat rustgebieden voor winterganzen geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in deze gebieden. Beschermden ganzenoerageergebieden liggen voornamelijk in de Groene Ontwikkelingszone (GO) en voor het overige deel in het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In dit geval ligt het ganzenrustgebied in de GO of GNN

Voor dit netwerk geldt, op basis van artikel 2.51b van de omgevingsverordening dat een nieuwe activiteit of ontwikkeling in een ganzenrustgebied alleen wordt toegestaan als:

- a. uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt; en
- b. na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende Ganzenrustgebied overblijft.

3 Onderzoeksmethode

Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

Methode

Voor het opstellen van dit onderzoek en dus de toetsing aan de voorwaarden zijn verschillende stappen doorlopen. Als eerste is de ligging en de aard van de ingreep bepaald en is de ligging van de ingrepen ten opzichte van het ganzenrustgebied vastgesteld. Vervolgens zijn de actuele waarden van het plangebied voor de overwinterende ganzen onderzocht. Ten behoeve hiervan werden drie veldbezoeken aan het plangebied en omliggende ganzenrustgebied gebracht. Deze veldbezoek vonden op 24 november 2022, 12 januari 2023 en 14 februari 2023 plaats vanaf zonsopgang tot de middag. Hierbij werd onderzocht waar in het ganzenrustgebied de concentratie ganzen hoog of laag is, waar de ganzen eten en rusten en waar bestaande activiteit zijn binnen het rustgebied. Er werd ook een bureaustudie uitgevoerd, waarbij telgegevens van de afgelopen jaren werden opgevraagd bij NDFF. Daarna werd, conform de omgevingsverordening (geconsolideerde versie januari 2023) van de provincie Gelderland, berekend of minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft en werd beoordeeld of de ontwikkeling direct grenst aan een al bestaande activiteit. Vanuit deze gegevens werd beoordeeld of aan de eisen van artikel 2.51b van de omgevingsverordening werd voldaan. Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

4 Resultaten

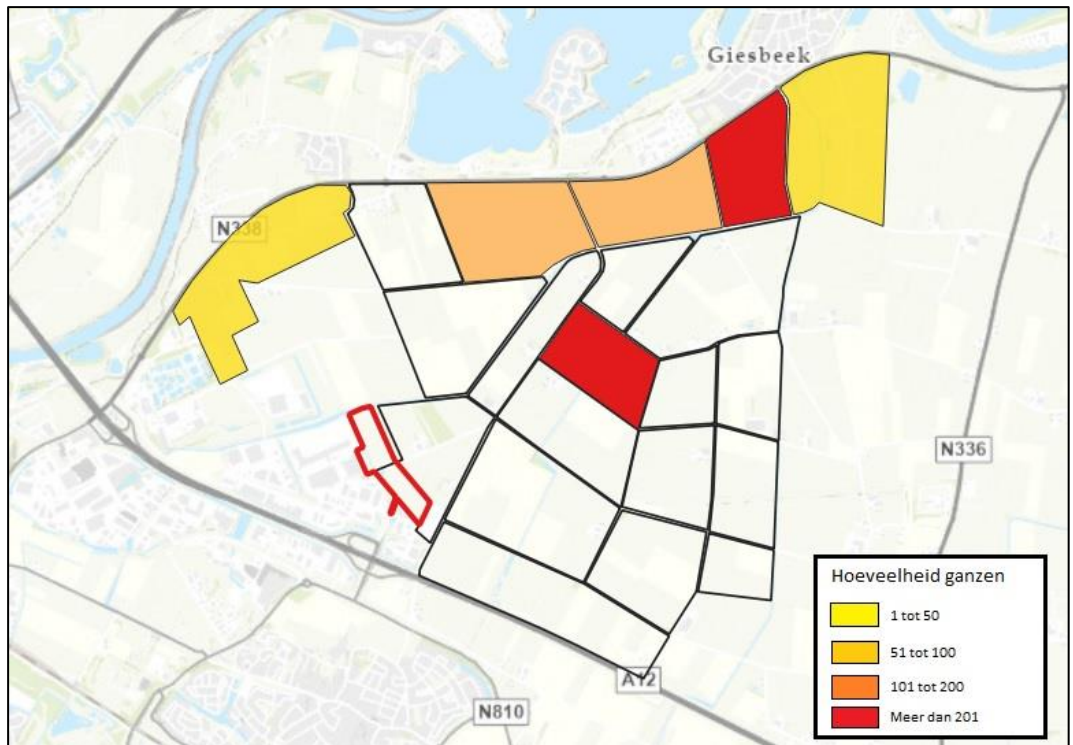
Hieronder volgen de resultaten van de onderzoeken in het veld en de bureaustudie.

4.1 De veldonderzoeken

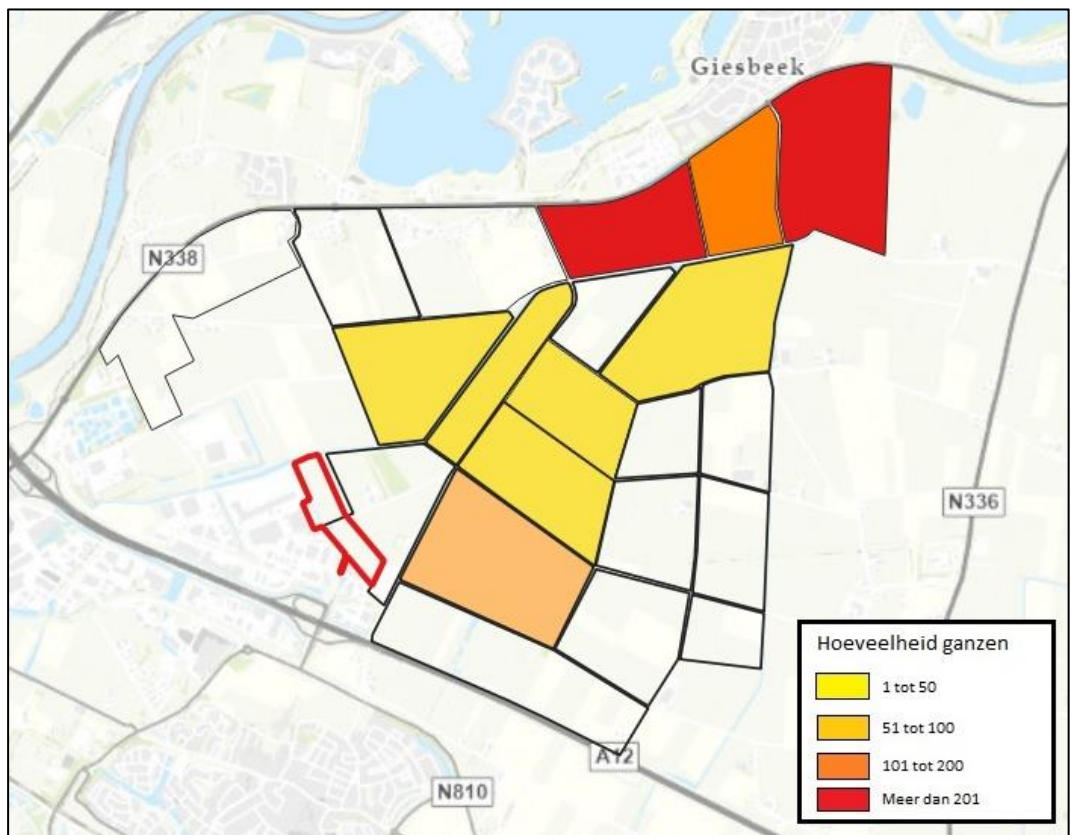
In onderstaande paragrafen wordt per veldbezoek uiteengezet waar de ganzen zich bevonden. Voor de veldonderzoeken werd het gehele ganzenrustgebied opgedeeld in 21 deelgebieden. Zo kon per deelgebied geteld worden wat de concentratie van ganzen is. De waarnemingen zijn gebundeld in een kaart per datum van het veldbezoek. In totaal zijn er drie veldbezoeken geweest.

Op onderstaande kaarten is te zien dat de deelgebieden in het noordelijke gedeelte voornamelijk gebruikt werden door ganzen. Hoge concentraties ganzen werden alleen maar bij de noordelijke deelgebieden gedaan. Bij de zuidelijke deelgebieden werden nauwelijks waarnemingen van ganzen gedaan, alleen op 12 januari 2023 werden er iets meer richting het zuiden waarnemingen gedaan. Op deze dag zaten de ganzen sowieso meer verspreid over het ganzenrustgebied. Bij de eerste twee bezoeken werden er geen waarnemingen van ganzen in het plangebied gedaan. Bij het laatste veldbezoek op 14 februari 2023 werden er wel 20 ganzen waargenomen in het plangebied. Deze waren hier aan het rusten.

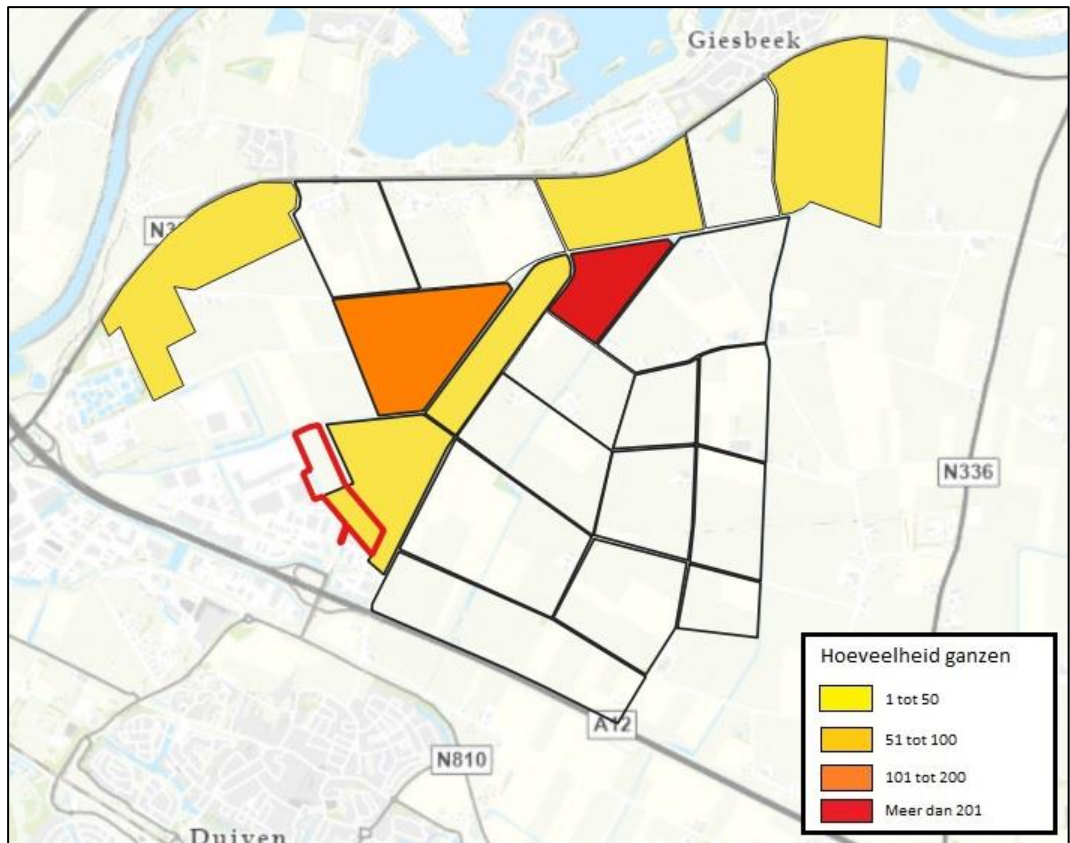
Er werden in totaal vier verschillende soorten ganzen waargenomen, namelijk de grauwe gans, kolgans, grote Canadese gans en brandgans. Hierbij werden de grote Canadese gans en de brandgans maar een enkele keer waargenomen. De grauwe gans en kolgans werden veel meer gezien, waarbij ze beide in gelijke aantallen werden gezien. Rond de 200 tot 300 individuen per soort per teldag. De kolgenzen werden hier vooral in grote groepen bij elkaar gezien en de grauwe ganzen werden meer verspreid over het ganzenrustgebied waargenomen in soms kleine groepen van 10 tot 20, maar ook grotere groepen van 50 tot 100.

Waarnemingen van ganzen op 24 november 2022. Rood omkaderd het plangebied. Bron: PDOK.

Waarnemingen van ganzen op 12 januari 2023. Rood omkaderd het plangebied. Bron: PDOK.

Waarnemingen van ganzen op 14 februari 2023. Rood omkaderd het plangebied. Bron: PDOK.

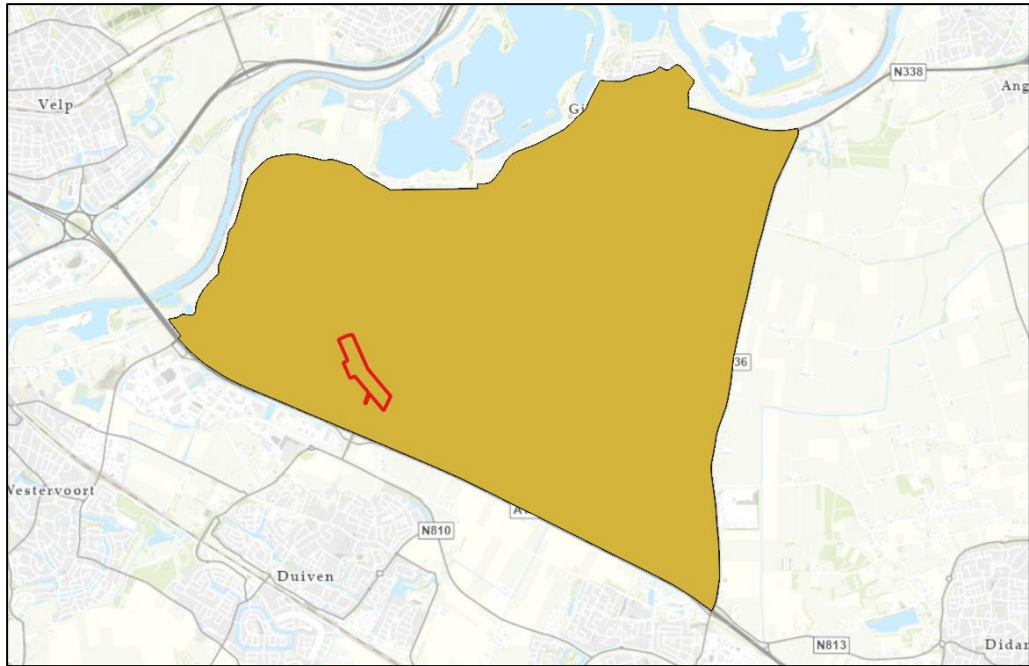
4.2 Bureaustudie telgegevens

Voor de beoordeling van het gebruik van het plangebied door de winter ganzen zijn telgegevens opgevraagd bij NDFF en SOVON. Daarnaast werd bij de gemeente Duiven werd navraag gedaan van telgegevens. Zowel SOVON als de gemeente Duiven konden geen telgegevens bieden. Via NDFF werden wel telgegevens opgestuurd en via de databank konden telgegevens van waarneming.nl verkregen worden.

4.2.1 Telgegevens NDFF

Uit de gegevens van NDFF blijkt dat er alleen grauwe ganzen in het plangebied zijn waargenomen. Er is tweemaal een groep van 10 ganzen waargenomen, eenmaal een groep van 51 ganzen en eenmaal een groep van 25 ganzen. Hierbij is gekeken naar de waarnemingen van de afgelopen 10 jaar.

Er werden ook nog telgegevens van het gehele ganzenfoeragegebied opgestuurd. Het ganzenfoeragegebied valt onder telgebied GL8210. Zie navolgende afbeelding voor dit telgebied.

Het telgebied GL8210 (oranje) met ook de ligging van het plangebied weergegeven. Bron: PDOK en NDFP.

De verkregen gegevens lopen van jaartal 2011 tot 2015. De aantallen soorten werden alleen voor dit vlak geteld en zijn niet coördinaat specifiek. Hierdoor kon niet exact gekeken worden of de waarneming uit het plangebied zelf komen. De grootste aantallen ganzen die werden gezien zijn als volgt:

- Kolgans: 5708
- Grauwe gans: 311
- Brandgans: 97
- Nijlgans: 28
- Grote Canadese gans: 5
- Kleine rietgans: 1
- Sneeuwgans: 1
- Toendrarietgans: 1

Andere soorten ganzen werden niet waargenomen. Opmerkelijk is de grote hoeveelheid kolgans. Dit komt niet overeen met de door ons uitgevoerde tellingen, waarbij de grauwe ganzen en kolgans in ongeveer gelijke hoeveelheden werden waargenomen.

4.3 Beoordeling overige eisen

Uit de omgevingsverordening blijkt dat na de ontwikkeling nog 500 hectare ganzenrustgebied aanwezig moet zijn. Het gedeelte van de ontwikkeling dat in het ganzenrustgebied plaatsvindt, bedraagt een oppervlakte van ruimgenomen 7 hectare. Het oppervlakte van het ganzenfoeragegebied bedraagt ongeveer 845 hectare. Met de voorgenomen plannen blijft er nog ruim meer dan 500 hectare ganzenrustgebied over, namelijk nog 838 hectare.

Berekening oppervlakte ganzenrustgebied. Bron: Google Maps.

Verder moest beoordeeld worden of de ontwikkeling grenst aan een al bestaande activiteit. Aan de westzijde van de te ontwikkelen locatie bevindt zich een bedrijventerrein. Deze wordt door de ontwikkeling uitgebreid. Hiermee kan gesteld worden dat de ontwikkeling direct grenst aan al bestaande activiteiten.

5 Effectbeoordeling en conclusie

De gemeente Duiven is voornemens het bestaande bedrijventerrein Centerpoort-Noord uit te breiden. Aan de noordoostzijde is een uitbreiding met 10 hectare voorzien. Hiervoor wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plangebied bevindt zich echter in ganzenfoeragegebied, waar conform artikel 2.51b van de omgevingsverordening een nieuwe activiteit of ontwikkeling in ganzenrustgebied alleen is toegestaan als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt; en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende Ganzenrustgebied overblijft.

Uit de veldonderzoeken blijkt dat de ganzen overwegend in het noordelijke gedeelte van het ganzenrustgebied actief zijn. Hier werden tijdens de veldbezoeken grote aantallen ganzen gezien. Het plangebied bevindt zich in het zuidelijke gedeelte. In het zuidelijke gedeelte werden weinig waarnemingen van ganzen gedaan. Eenmaal werden er 20 ganzen in het plangebied gezien. Uit de verkregen telgegevens blijkt ook dat er nauwelijks waarnemingen van ganzen in het plangebied zijn gedaan. Met de resultaten uit de veldbezoeken en de telgegevens kan gesteld worden dat het plangebied niet veel door ganzen wordt gebruikt en het plangebied niet essentieel is voor het functioneren van het totale ganzenrustgebied. Er kan dan ook gesteld worden dat het plangebied een locatie betreft waar nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk zijn beperkt.

Daarnaast blijkt uit de beoordeling dat het minimale aantal van 500 hectare ganzenrustgebied behouden blijft met de geplande ontwikkeling. Hiernaast vindt de ontwikkeling plaats naast een al bestaande activiteit.

Concluderend blijkt dan ook dat de aanwezigheid van het ganzenfoeragegebied geen beperkingen vormt voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

SAB. 2022. Quick scan natuur. Duiven, Centerpoort. Arnhem, SAB.

Websites

www.ndff.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.waarneming.nl

